

Sygn. akt: III AUa 1478/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 września 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Ewa Naze (spr.)

Sędziowie: SSA Lucyna Guderska

SSO del. Ewa Nowakowska

Protokolant: stażysta Przemysław Trębacz

po rozpoznaniu w dniu 10 września 2013 r. w Łodzi

sprawy **M. P. przy udziale J. B. (1)**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych I Oddziałowi w Ł.**

o składki,

na skutek apelacji M. P.

od wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 2 lipca 2012 r., sygn. akt: VIII U 419/11;

oddala apelację.

Sygn. akt III AUa 1478/12

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 28 grudnia 2010r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. stwierdził, że M. P. jako były członek zarządu oraz likwidator spółki (...) Sp. z o.o. z siedzibą w Ł. odpowiada całym swoim majątkiem za zobowiązania spółki z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za okres od grudnia 2004r. do maja 2005r., od sierpnia 2005r. do października 2005r., od lutego 2006r. do maja 2006r. w łącznej kwocie 21.640,47 zł, w tym należność główna w kwocie 13.202,47 zł oraz odsetki za zwłokę liczone na dzień 28 grudnia 2010 r. w kwocie 8.438,00 zł. W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, iż M. P. był członkiem zarządu spółki od 13 maja 2003r., a od 9 października 2007r. był jej likwidatorem. Egzekucja przeciwko spółce była bezskuteczna, a złożony przez spółkę wniosek o ogłoszenie upadłości został oddalony z uwagi na brak środków koniecznych do prowadzenia postępowania upadłościowego. Obecnie spółka nie prowadzi działalności i nie posiada majątku.

W odwołaniu od powyższej decyzji pełnomocnik M. P. wniósł o jej zmianę i zasądzenie zwrotu kosztów postępowania sądowego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Organowi rentowemu zarzucił wydanie decyzji z naruszeniem przepisu art. 116 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997r. Ordynacja podatkowa. W uzasadnieniu wskazał, iż w niniejszej sprawie postępowanie zakończone zaskarżoną decyzją toczyło się wyłącznie w stosunku do M. P., a sama decyzja nie statuuje odpowiedzialności solidarnej wnioskodawcy i innych członków zarządu. Pełnomocnik skarżącego przywołał uchwałę w składzie 7 sędziów NSA w W. z dnia 9 marca 2009 r. o sygn. I FSP 4/08,

z której wynika, że przepis art. 116 § 1 Ordynacji podatkowej nakłada na organ podatkowy obowiązek prowadzenia postępowania w przedmiocie odpowiedzialności za zaległości podatkowe spółki z o. o. wobec wszystkich osób mających ponosić taką odpowiedzialność. Nadto w uzasadnieniu odwołania wskazano, że wnioskodawca skierował żądanie wobec pozostałych członków zarządu złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości spółki, jednak tamci nie wyrazili zgody. Ponadto pełnomocnik wskazał, że M. P. z dniem 31 sierpnia 2004r. złożył w formie pisemnej rezygnację z funkcji członka zarządu spółki, jednak nie posiada dowodu odbioru tej rezygnacji. A zatem wnioskodawca nie może odpowiadać za powstałe zaległości w opłacaniu składek na ubezpieczenie społeczne spółki, bowiem w okresie wskazanym w decyzji nie był już członkiem zarządu, natomiast okres, w którym sprawował funkcję likwidatora spółki nie jest objęty zaskarżoną decyzją.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniosł o jego oddalenie, podnosząc, że odnośnie drugiego członka zarządu J. B. (1) decyzją z dnia 28 grudnia 2010r. stwierdzono jego odpowiedzialność całym majątkiem za zobowiązania spółki wynikające z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne, zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za okres od grudnia 2004r. do maja 2005r., od sierpnia 2005r. do października 2005r., od lutego 2006r. do maja 2006r., tj. w okresie, w którym pełnił funkcję wiceprezesa zarządu spółki.

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 2 lipca 2012r. Sąd Okręgowy w Łodzi oddalił odwołanie, orzekając jednocześnie o kosztach procesu.

Rozstrzygnięcie Sądu pierwszej instancji zapadło w następującym stanie faktycznym:

(...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Ł., została zawiązana w dniu 16 lutego 1996r., a wpisana do Krajowego Rejestru Sądowego na podstawie postanowienia Sądu z dnia 6 grudnia 2001r. Kapitał zakładowy spółki wynosił 20.000 zł. Początkowo władzami spółki było Zgromadzenie Wspólników i Zarząd, a jego reprezentacja była jednoosobowa. Uchwałą z dnia 6 sierpnia 2001r. wprowadzono nowe władze spółki w postaci Zgromadzenia Wspólników, Rady Nadzorczej i Zarządu. Do składania oświadczeń w zakresie praw i obowiązków spółki oraz do podpisywania umów i zobowiązań w imieniu spółki wymagane było współdziałanie dwóch członków zarządu. Zgodnie z zapisami umowy Spółki, likwidatorami spółki mieli być członkowie zarządu, lecz zgromadzenie wspólników mogło wyznaczyć na likwidatorów inne osoby lub osobę.

Od początku zawiązania spółki członkami jej zarządu byli: - Z. C. (1) - wiceprezes powołany w dniu zawiązania spółki i odwołany uchwałą z dnia 7 sierpnia 2001r.,

W. B. - powołany uchwałą z dnia 6 lutego 1997r., odwołany i powtórnie powołany uchwałą z dnia 7 sierpnia 2001r., a następnie odwołany uchwałą z dnia 11 marca 2002 r.,

M. C. - wiceprezes powołany uchwałą z dnia 7 sierpnia 2001 r., a odwołany uchwałą z dnia 11 marca 2002 r.,

J. D. - prezes powołany uchwałą z dnia 7 sierpnia 2001r. i odwołany z dniem 16 maja 2003 r. (uchwała z dnia 15 maja 2003 r.),

M. P. - wiceprezes powołany uchwałą z dnia 11 marca 2002 r. do 3 kwietnia 2007r., od 4 kwietnia 2007r., tj. od dnia uprawomocnienia się postanowienia o rozwiązaniu spółki pełniący funkcję likwidatora,

J. B. (1) - wiceprezes powołany uchwałą z dnia 11 marca 2002 r. do 3 kwietnia 2007r., od 4 kwietnia 2007r., tj. od dnia uprawomocnienia się postanowienia o rozwiązaniu spółki pełniący funkcję likwidatora.

M. P. był zatrudniony w (...) Sp. z o.o. w Ł. w okresie od 11 marca 2002r. do 31 sierpnia 2004r. Umowa została rozwiązana z przyczyn ekonomicznych - likwidacja zakładu pracy. Świadcstwo pracy z dnia 31 sierpnia 2004r. podpisał ówczesny przewodniczący Rady Nadzorczej W. M..

W dniu 4 września 2002r. wnioskodawca wystąpił do prezesa zarządu spółki (...) Sp. z o.o. o zwołanie w trybie pilnym posiedzenia zarządu, celem podjęcia uchwały o złożeniu do Sądu wniosku o upadłość spółki.

W 2003r. spółka wykazała stratę w wysokości 121.589,55 zł i zaprzestała w sposób trwały spłacania długów.

Już we wniosku o ogłoszenie upadłości z dnia 12 grudnia 2002 roku, złożonego przez Prezesa Zarządu Spółki J. D., który to wniosek nie został rozpatrzony ze względu na uchybienia formalne, Spółka wskazała, że zaprzestała w sposób trwały płacenia swoich długów, jej aktywa wynosiły na dzień 31 października 2002 roku 166.888,73 zł, zaś pasywa 271.774,63 zł. Również we wniosku z dnia 4 maja 2004 roku o ogłoszenie upadłości Spółki, złożonego przez M. P. i J. B. (1), Spółka wniosła o ogłoszenie upadłości obejmującej likwidację majątku. Także ten wniosek nie odniósł spodziewanego skutku w postaci ogłoszenia upadłości

W dniu 15 września 2004r. w imieniu (...) Sp. z o.o. M. P., jako wiceprezes Zarządu Spółki i (...) także jako wiceprezes Zarządu, złożyli wniosek o ogłoszenie upadłości obejmującej likwidację majątku dłużnika. W uzasadnieniu wniosku wskazano, że w okresie od 1 stycznia do 15 sierpnia 2004r. spółka poniosła stratę z tytułu prowadzonej działalności na kwotę 130.084,85 zł, a za pierwsze półrocze 2004 r. 114.592,43 zł. Majątek spółki stanowi wyposażenie biura, sprzęt budowlany znajdujący się w siedzibie spółki o ogólnej wartości 2.410,00 zł. Spółka utraciła płynność finansową i możliwość bieżącego wywiązywania się z zobowiązań wobec kontrahentów (nieopłacone faktury od 2002 r.), pracowników (niewypłacone wynagrodzenia przypadające na okres od grudnia 2002 r. do lipca 2004 r.) (...) w kwocie 1.280,00 zł z tytułu nieopłaconych składek za I, II, III 2004 r.

W postępowaniu sądowym w przedmiocie wniosku o ogłoszenie upadłości spółki (...) brali udział członkowie zarządu Spółki (...). Na posiedzeniu w dniu 14 października 2004 roku M. P. oświadczył, że prezes Zarządu J. D. złożył rezygnację 16 maja 2003 roku i nie wie, dlaczego nie został wykreślony z rejestru. M. P. nie podał na posiedzeniu przed sądem gospodarczym, że złożył rezygnację z funkcji członka zarządu, występował i podawał się za członka zarządu spółki, jak również złożył zeznanie, jako członek zarządu Spółki, będąc uprzednio pouczonej zgodnie z treścią art. 304 k.p.c.

Postanowieniem Sądu Rejonowego dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi Sądu Gospodarczego z dnia 29 października 2004r. w sprawie XIV GU 256/04 oddalono wniosek Spółki o ogłoszenie upadłości. W uzasadnieniu Sąd wskazał, że w sprawie zachodzą przesłanki ogłoszenia upadłości spółki, lecz brak jest widoków uzyskania środków potrzebnych na pokrycie kosztów postępowania upadłościowego i zaspokojenie wierzycieli oraz na uruchomienie postępowania upadłościowego i sfinansowanie chociażby wstępnych czynności takich jak ogłoszenia, sporządzanie bilansu, spisu inwentarza, koszty sądowe związane z dokonaniem wpisu w KRS i z tego powodu wniosek oddalił.

Za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2004r. spółka (...) wykazywała ratę w wysokości 139.620,48 zł. Zobowiązania publicznoprawne na koniec 2004r. wyniosły 384.744,24 zł, w tym nieopłacone składki na ZUS 283.042,76 zł, zaliczka i podatek dochodowy od osób prawnych - 2.150,00 zł, zobowiązania z tytułu podatku VAT - 60.155,64 zł, zaliczka na podatek dochodowy od osób fizycznych - 39.395,84 zł.

W dniu 18 listopada 2004r. wnioskodawca i J. B. (1) działając w imieniu (...) złożyli wniosek do KRS o zmianę danych podmiotu w rejestrze przedsiębiorców, wniosek w przedmiocie wykreślenia wspólnika Z. C. (2) wraz z wyjaśnieniem w przedmiocie zbycia przez niego udziałów, wniosek w sprawie wykreślenia wspólnika uprawnionego do reprezentowania spółki, o wykreślenie z rejestru członka zarządu J. D.. Wszystkie wnioski były podpisane przez wnioskodawcę M. P. i J. B. (1), jako członków zarządu Spółki. Nie został złożony wniosek o wykreślenie z rejestru M. P., jako wiceprezesa zarządu.

W dniu 13 grudnia 2004r. wnioskodawca i J. B. (1) działając w imieniu (...) złożyli wniosek do KRS o zmianę danych podmiotu w rejestrze przedsiębiorców w przedmiocie nabycia udziałów spółki przez M. P. i W. M.. Wniosek został podpisany przez wnioskodawcę i J. B. (1), jako członków zarządu, z datą 10 grudnia 2004r.

W dniu 15 listopada 2005r. M. P. złożył w Sądzie Rejonowym dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi pismo-wyjaśnienie, w którym wskazał, że w dniu 31 sierpnia 2004r. złożył, skierowane do zarządu spółki, pismo o wykreślenie jego nazwiska z KRS. Wnioskodawca załączył kserokopię świadectwa pracy z dnia 31 sierpnia 2004r. oraz kserokopię pisma skierowanego do Spółki (...) informującego, że od dnia 31 sierpnia 2004 r. rezygnuje z funkcji wiceprezesa i członka zarządu spółki z o.o. (...), z prośbą o dokonanie niezbędnych czynności i aktualizację wpisów w Krajowym Rejestrze Sądowym. Pismo z dnia 31 sierpnia 2004 roku nie zawierało jakiegokolwiek adnotacji dotyczących odbioru pisma. Jednocześnie w piśmie z dnia 15 listopada 2005 roku skarżący nie zawarł informacji o złożeniu pisma takiej samej treści do Rady Nadzorczej Spółki.

Zarządzeniem z dnia 9 grudnia 2005 r. M. P. został wezwany do złożenia oryginału oświadczenia obejmującego jego rezygnację z funkcji wiceprezesa zarządu spółki (...) sp. z o.o. oraz dowodów, że oświadczenie to dotarło do wspólników uprawnionych do jego odwołania, względnie członków rady nadzorczej spółki. Nadmieniono, że jeszcze w dniu 10 grudnia 2004r. M. P. podpisywał wniosek rejestrowy jako członek zarządu spółki.

Pismem złożonym w dniu 23 grudnia 2005r. M. P. ponownie poinformował Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi Sąd Gospodarczy, że nie pracuje w spółce (...) od 31 sierpnia 2004r. Jednocześnie wskazał, że nie powiadamiał każdego ze wspólników oddzielnie o swoim odejściu, a jedynie złożył w zarządzie Spółki pismo, którym prosił o dokonanie niezbędnych czynności aktualizacyjnych w KRS. W piśmie z dnia 23 grudnia 2005 roku skarżący ponownie nie zawarł żadnej informacji o złożeniu pisma takiej samej treści do Rady Nadzorczej Spółki, pomimo wezwania go przez sąd, do wykazania powiadomienia członków Rady.

W kolejnym piśmie złożonym w dniu 24 kwietnia 2007r. w Sądzie Rejonowym dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi Sądzie Gospodarczym, M. P. po raz kolejny wskazał na złożenie w zarządzie Spółki pisma, którym prosił o dokonanie niezbędnych czynności aktualizacyjnych w KRS. Skarżący ponownie nie zawarł żadnej informacji o złożeniu pisma takiej samej treści do Rady Nadzorczej Spółki.

Prawomocnym postanowieniem z dnia 28 lutego 2007r. Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi z urzędu, rozwiązał (...) spółkę z ograniczoną odpowiedzialności z siedzibą w Ł..

W dniu 13 kwietnia 2007r. zostało wszczęte z urzędu postępowanie w przedmiocie wezwania (...) sp. z o.o. do złożenia wniosku o wpisanie do rejestru informacji o rozwiązaniu spółki, które postanowieniem z dnia 19 września 2007r. zostało umorzone.

W dniu 24 kwietnia 2007 r. M. P. złożył podpisany przez niego wniosek o zmianę wpisu w KRS i rozwiązaniu spółki (...) Sp. z o.o. wnioskodawca załączył kserokopię pisma skierowanego do Spółki (...) informujące, że od dnia 31 sierpnia 2004r. rezygnuje z funkcji wiceprezesa i członka zarządu spółki z o.o. (...) z prośbą o dokonanie niezbędnych formalności i aktualizację wpisów w Krajowym Rejestrze Sądowym - bez jakiegokolwiek adnotacji dotyczącej odbioru pisma oraz kserokopię wniosku skierowanego do Rady Nadzorczej spółki o wydanie oryginału świadectwa pracy z dnia 31 sierpnia 2004r. z adnotacją o doręczeniu w tym samym dniu.

Zarządzeniem Sądu Rejonowego dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi z dnia 2 maja 2007r. wniosek złożony przez J. P. został zwrócony z przyczyn formalnych.

W dniu 15 maja 2007r. ponownie M. P. złożył podpisane przez niego wnioski o zmianę wpisu w KRS o rozwiązaniu spółki (...) Sp. z o.o. z wniosek o wykreślenie z rejestru zarządu spółki członków zarządu w osobach J. B. (1) i M. P.. Jednocześnie złożył podpisany przez siebie wniosek o wykreślenie swojej osoby, jako likwidatora spółki i wpisanie J. B. (1).

W dniu 1 czerwca 2007 r. M. P. w imieniu (...) sp. z o.o. złożył do KRS oświadczenie o braku majątku spółki, nieprowadzeniu przez spółkę działalności od 2004 r., nieposiadaniu przez nią rachunków bankowych, ani środków pieniężnych.

Postanowieniem z dnia 9 października 2007r. Sąd Rejonowy dla Łodzi- Śródmieścia w Łodzi dokonał zmiany w zapisie KRS z (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością na (...) od 4 kwietnia 2007r., tj. od dnia uprawomocnienia się postanowienia o rozwiązaniu spółki z dnia 28 lutego 2006r. Jako likwidatorzy spółki wpisani zostali M. P. i J. B. (1). W uzasadnieniu powyższego, Sąd szczegółowo wskazał do jakiego podmiotu winna być skierowana rezygnacja z funkcji członka zarządu podnosząc, że złożenie pisma o rezygnacji do Spółki nie mogło wywołać zamierzonego skutku. Skarżący zaś sam stwierdził, że nie powiadamiał współników, którzy byliby organem uprawnionym, a zatem winien wykazać, że złożył rezygnację na ręce członków Rady Nadzorczej, jako drugiego właściwego organu. Jak podniósł Sąd tego M. P. nie wykazał, a nawet nie twierdził, że takie czynności podejmował. Wskazywał jedynie, że zamierzał on powiadomić Spółkę o swojej rezygnacji, stosownie do zasady reprezentacji biernej Spółki, a więc w sposób niewłaściwy. Poza tym Sąd zwrócił uwagę, że M. P. po dniu 31 sierpnia 2004 roku podpisywał szereg dokumentów jako członek zarządu, co dodatkowo świadczy o tym, że jego członkostwo nie ustało.

Powyższe orzeczenie z uzasadnieniem oraz pouczeniem o sposobie i terminie złożenia apelacji zostało odebrane przez M. P. wprost w dniu 19 października 2007 roku. Orzeczenie to nie zostało zaskarżone i stało się prawomocne od dnia 10 listopada 2007 roku.

W związku zaległościami (...) sp. z o.o. z tytułu należności z tytułu podatku VAT, które na dzień 27 czerwca 2005r. wynosiły 28.828,00 zł i odsetki w kwocie 10.222,60 zł oraz bezskutecznością podjętych działań egzekucyjnych Naczelnika Urzędu Skarbowego Ł., wobec Spółki wszczęto postępowanie o przeniesienie odpowiedzialności za zaległości podatkowe na członków zarządu spółki. W toku tego postępowania, M. P. w dniu 7 lipca 2006r. złożył kserokopię pisma skierowanego do (...) informującego, że od dnia 31 sierpnia 2004 r. rezygnuje z funkcji wiceprezesa i członka zarządu spółki z o.o. (...) z prośbą o dokonanie niezbędnych czynności i aktualizację wpisów w krajowym Rejestrze Sądowym - bez jakiegokolwiek adnotacji dotyczącej odbioru pisma. Skarżący nie zawarł żadnej informacji o złożeniu pisma takiej samej treści do Rady Nadzorczej Spółki.

W stosunku do skarżącego zostało wydanych kilka decyzji o przeniesieniu odpowiedzialności podatkowej za zaległości podatkowe Spółki w okresie od kwietnia 2002 roku do lipca 2004 roku, które to decyzje M. P. skarżył do Dyrektora Izby Skarbowej, a następnie niektóre do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego. W każdym przypadku decyzje były utrzymywane w mocy, zaś odwołania oddalane.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych zawiadomieniami z dnia 24 listopada 2010 r. poinformował M. P. i J. B. (1) o wszczęciu z urzędu postępowania w sprawie przeniesienia na nich odpowiedzialności za zobowiązania (...) Sp. z o.o. z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne, FP, FGŚP w wyniku, których odrębnymi decyzjami z dnia 28 grudnia 2010r. stwierdzono, że M. P. oraz J. B. (1), jako byli członkowie zarządu oraz likwidatorzy (...) Sp. z o.o., ponoszą odpowiedzialność całym swoim majątkiem za zobowiązania wynikające z spółki z tytułu nieopłaconych składek za okresy od grudnia 2004 r. do 2005 r., od sierpnia 2005 r. do października 2005r., od lutego 2006r. do maja 2006r.

W toku postępowania wszczętego przez organ rentowy W. M. złożył kserokopie pism M. P. z dnia 31 sierpnia 2004r.:
- skierowane do W. M., jako przewodniczącego Rady Nadzorczej (...) Sp. z o.o., z którego wynika, że w związku z rozwiązaniem umowy o pracę z wnioskodawcą z dniem 31 sierpnia 2004r. oświadcza on, że z dniem 1 sierpnia 2004 r. rezygnuje z funkcji członka zarządu – wiceprezesa. Jednocześnie pismo zawiera informację, że kopia rezygnacji została skierowana do zarządu spółki. Pismo zawiera adnotację „otrzymałem” i podpis W. M. z datą 31 sierpnia 2004r.,
- skierowane do Spółki (...) informujące, że od dnia 31 sierpnia 2004r. rezygnuje z funkcji wiceprezesa i członka zarządu spółki z o.o. (...) z adnotacją „otrzymałem” i podpisem W. M. z datą 31 sierpnia 2004r.

W toku postępowania sądowego M. P. złożył oryginał pisma skierowanego do W. M., jako przewodniczącego Rady Nadzorczej (...) Sp. z o.o., z oświadczeniem M. P. o rezygnacji z funkcji członka zarządu - wiceprezesa z dniem 31 sierpnia 2004r. i informacją, że rezygnacja została skierowana do zarządu spółki. Pismo zawiera adnotację „otrzymałem” i podpis W. M. z datą 31 sierpnia 2004r.

W tak ustalonym stanie faktycznym sprawy Sąd Okręgowy powołując się na treść art. 116 § 1 i 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997r. - Ordynacja Podatkowa w zw. z art. 31 ustawy z 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych uznał odwołanie za nieuzasadnione, bowiem w jego ocenie ZUS wykazał spełnienie okoliczności, od zaistnienia których uzależnione jest przeniesienie odpowiedzialności za zaległości składkowe na członków zarządu Spółki z o.o. (...). W toku przedmiotowego postępowania organ rentowy wykazał wszystkie z niezbędnych przesłanek, tj. fakt pełnienia przez skarżącego w spornym okresie funkcji wiceprezesa zarządu, powstania zaległości składkowych za sporny okres (która to okoliczność jest między stronami bezsporna) oraz bezskuteczność egzekucji wobec Spółki. Pełnomocnik wnioskodawcy nie kwestionował wysokości składek wyliczonych przez organ rentowy w zaskarżonej decyzji, jak i co do zasady obowiązku ich zapłaty przez członków zarządu. Nie kwestionował też, że nie występują w sprawie okoliczności egzoneracyjne z art. 116 Ordynacji podatkowej wskazując jedynie, że wnioskodawca w okresach objętych zaskarżoną decyzją nie był już członkiem zarządu. Odwołujący podnosił, że zrezygnował z pełnienia funkcji członka zarządu - wiceprezesa, z dniem 31 sierpnia 2004r., po rozwiązaniu z nim umowy o pracę.

Zdaniem Sądu Okręgowego przeprowadzone w sprawie postępowanie dowodowe wykazało, że wnioskodawca po dniu 31 sierpnia 2004r. nadal pełnił funkcję członka zarządu, pomimo rozwiązania z nim umowy o pracę ze (...) z o.o. Sąd Okręgowy nie dał wiary zeznaniom i stwierdzeniom, jakoby skarżący złożył pismo o rezygnacji z funkcji członka zarządu przewodniczącemu Rady Nadzorczej W. M., jak również odmówił wiary temu dokumentowi uznając, iż został on sporządzony jedynie na użytek przedmiotowej sprawy. Ponadto, rezygnacja wnioskodawcy, która miała zostać złożona spółce, tj. zarządowi Spółki, nawet gdyby została złożona w taki sposób, że doszła ona do Zarządu Spółki, który miałby możliwość zapoznania się z jej treścią, byłaby złożona niewłaściwemu podmiotowi, a więc nie mogła doprowadzić do wygaśnięcia mandatu. Kserokopia pisma M. P. adresowana do (...) sp. z o.o., obejmująca jego rezygnację z pełnienia funkcji członka zarządu wskazuje, że zamierzał on powiadomić spółkę o swojej rezygnacji zgodnie z zasadą reprezentacji biernej spółki, która nie ma zastosowania w takim wypadku. A więc rezygnacja wnioskodawcy została złożona w sposób niewłaściwy. Poza tym brak jest jakiegokolwiek potwierdzenia, że rezygnacja ta rzeczywiście dotarła do Spółki, w sposób umożliwiający zarządowi zapoznanie się z jej treścią. Złożona w toku tego postępowania kserokopia pisma skierowana do (...) Sp. z o.o., o jego rezygnacji z funkcji członka zarządu, w wersji nieznannej dotychczas tj. z adnotacją o jej doręczeniu przewodniczącemu Rady Nadzorczej w dniu 31 sierpnia 2004r., zdaniem Sądu, nie ma wpływu zmianę statusu wnioskodawcy w organach spółki na przestrzeni okresu objętego sporną decyzją. Przedłożona kserokopia dokumentu o rezygnacji z funkcji członka zarządu skierowana do (...) czy to z adnotacją o jej doręczeniu, czy to bez - tak jak w postępowaniu przed sądem rejestrowym - nie może stanowić podstawy do zwolnienia wnioskodawcy z tej funkcji.

Sąd Okręgowy uznał za bezzasadne zarzuty pełnomocnika wnioskodawcy odnośnie braku prowadzenia postępowania w przedmiocie odpowiedzialności osób trzecich za zobowiązania składkowe spółki wobec wszystkich członków zarządu spółki. W rozpoznawanej sprawie ponad wszelką wątpliwość warunek ten został spełniony, bowiem zarówno wobec M. P. jak i J. B. (1), czyli wobec wszystkich zobowiązanych, takie postępowania były prowadzone, a nadto wobec tych członków zarządu zapadły również decyzje o ich odpowiedzialności za zobowiązania składkowe Spółki za te same okresy, w tej same wysokości. W ocenie Sądu, brak wskazania wprost w sentencji zaskarżonej decyzji, solidarnej odpowiedzialności skarżącego z J. B. w stosunku, do którego wydano tego samego dnia, taką samą decyzję, nie stanowi błędu organu rentowego, skutkującego koniecznością zmiany spornej decyzji. Po pierwsze w zakresie odpowiedzialności solidarnej organ rentowy wypowiedział się w uzasadnieniu decyzji, a nadto solidarna odpowiedzialność wynika z mocy prawa tj. z art. 116 § 1 Ordynacji podatkowej, który w sposób jednoznaczny stanowi, że za zaległości podatkowe spółki z ograniczoną odpowiedzialnością odpowiadają solidarnie całym swoim majątkiem członkowie jej zarządu. Solidarność między członkami zarządu wynika zatem wprost z przepisu prawa. Istotnym bowiem jest, aby postępowanie było wszczęte i prowadzone w stosunku do wszystkich członków zarządu oraz żeby mocą konstytucyjnej decyzji organ rentowy przeniósł taką odpowiedzialność, na wszystkich członków zarządu, co zostało uczynione w przedmiotowej sprawie. Po przeniesieniu odpowiedzialności, sama solidarność tej odpowiedzialności wynika już wprost z przepisów.

W przedmiotowej sprawie, mimo braku orzeczenia solidarnego charakteru odpowiedzialności w sentencji zaskarżonej decyzji, organ stosowną informację na ten temat zamieścił w pisemnych motywach rozstrzygnięcia. Tym samym wykluczył potencjalną możliwość naruszenia gwarancji realizacji ewentualnych roszczeń regresowych, w sytuacji, w której adresat decyzji nie byłby świadomy solidarnego charakteru orzeczonej odpowiedzialności z pozostałymi członkami zarządu. Dodatkowo Sąd zauważył, że z okoliczności sprawy wynika, iż skarżący miał pełną świadomość, że odpowiedzialność za zaległości podatkowe spółki ma charakter solidarny z drugim członkiem zarządu, o czym wskazywał w odwołaniu. W konsekwencji zatem Sąd uznał, że interes skarżącego w kwestii ewentualnych roszczeń regresowych, mimo braku informacji w sentencji decyzji na temat osób współodpowiedzialnych za zaległości składkowe, nie był zagrożony, a zatem brak jest jakichkolwiek podstaw do zmiany w tym zakresie spornej decyzji.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., orzekł w sentencji. O kosztach zastępstwa procesowego Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. i § 6 ust. 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku o w iwie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1349 ze zm.).

W apelacji powód zaskarżył powyższy wyrok w całości, zarzucając mu:

1. naruszenie prawa procesowego tj. art. 233 § 1 k.p.c. poprzez wydanie orzeczenia bez dokonania ustaleń istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy w zakresie odnoszącym się do okoliczności podpisywania przez powoda wniosków do sądu rejestrowego i upadłościowego,

2. naruszenie prawa procesowego poprzez oddalenie wniosku dowodowego o przesłuchanie M. P. na okoliczność związane z podpisywaniem wniosków do sądu rejestrowego i upadłościowego,

wewnętrzną sprzeczność uzasadnienia mającą istotny wpływ na orzeczenie polegającą na uznaniu zeznań świadka W. M. za niewiarygodne i jednocześnie powoływanie jego zeznań jako dowodu;

3. naruszenie prawa materialnego tj. art. 202 § 4 kodeksu spółek handlowych poprzez uznanie, że nie doszło do skutecznego złożenia oświadczenia o rezygnacji z funkcji członka zarządu spółki pomimo istnienia dokumentu zawierającego takie oświadczenie i braku skutecznego zakwestionowania prawdziwości takiego dokumentu.

Wskazując na wyżej wymienione podstawy apelacji skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i uwzględnienie odwołania oraz o dopuszczenie dowodu z przesłuchania powoda na okoliczność składania przez niego podpisów na wnioskach kierowanych do sądu rejestrowego i upadłościowego. Na okoliczność oddalenia apelacji skarżący wniósł o nieobciążanie go kosztami postępowania sądowego w obu instancjach, ze względu na fakt, że nie jest on w stanie ich ponieść bez uszczerbku dla siebie i swojej rodziny.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja odwołującego się nie może odnieść skutku i podlega oddaleniu, gdyż wyrok Sądu Okręgowego odpowiada prawu. Przedmiotem sporu jest kwestia prawidłowości zaskarżonego wyroku oddalającego odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddziału w Ł. o przeniesieniu na M. P., jako członka zarządu i następnie likwidatora (...) Sp. z o.o. w Ł. odpowiedzialności z tytułu nieopłaconych składek na: ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne oraz Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za okres, w którym odwołujący się był wiceprezesem tej Spółki, i w którym powstały wymienione w decyzji zaległości z tytułu zobowiązań składkowych, których termin płatności upływał w czasie pełnienia przez niego obowiązków członka zarządu. Prawidłowość zaskarżonego wyroku i poprzedzającej go decyzji, należy ocenić w świetle przepisów ustawy z dnia 29 sierpnia 1997r. - Ordynacja podatkowa (tekst jedn.: Dz. U. z roku 2012, poz. 749 z późn. zm.), do których odsyła art. 31 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity: z 2009r. Nr 205, poz. 1585 z późn. zm.). Zgodnie z art. 107 § 1 Ordynacji, w przypadkach i w zakresie wynikającym z rozdziału 15 o odpowiedzialności podatkowej (tu: składkowej) osób trzecich za zaległości podatkowe (tu: składkowe) odpowiadają

całym swoim majątkiem solidarnie z płatnikiem składek również osoby trzecie. Odpowiedzialność ta obejmuje też koszty postępowania egzekucyjnego i odsetki za zwłokę (z wyłączeniem odpowiedzialności za odsetki za okres od daty ogłoszenia upadłości - por: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 października 1998 r. III CKN 650/97, OSNC 1999/3/64). Odpowiedzialność osób trzecich za zobowiązania składkowe występuje w sytuacji niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania składkowego przez płatnika składek, jest to więc odpowiedzialność za cudzy dług, akcesoryjna i subsydiarna (posiłkowa).

Odpowiedzialność członków zarządu spółek kapitałowych wynika z art. 116 Ordynacji podatkowej, który stanowi, że za zaległości podatkowe spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w organizacji, spółki akcyjnej lub spółki akcyjnej w organizacji odpowiadają solidarnie całym swoim majątkiem członkowie jej zarządu, jeżeli egzekucja z majątku spółki okazała się w całości lub w części bezskuteczna, a członek zarządu:

1) nie wykazał, że:

a) we właściwym czasie zgłoszono wniosek o ogłoszenie upadłości lub wszczęto postępowanie zapobiegające ogłoszeniu upadłości (postępowanie układowe) albo

b) niezgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości lub niewszczęcie postępowania zapobiegającego ogłoszeniu upadłości (postępowania układowego) nastąpiło bez jego winy;

2) nie wskazuje mienia spółki, z którego egzekucja umożliwi zaspokojenie zaległości podatkowych spółki w znacznej części.

Odpowiedzialność ta obejmuje zobowiązania składkowe, których termin płatności upływał w czasie pełnienia przez wymienione osoby obowiązków członków zarządu, a przepisy regulujące tę odpowiedzialność stosuje się także do byłych członków zarządu. Każdorazowo odpowiedzialność członków zarządu, o której mowa w cytowanym art. 116 Ordynacji podatkowej, ma charakter wyjątkowy i znajduje zastosowanie, jeżeli zachodzą wymienione w tym przepisie pozytywne przesłanki i brak jest którejkolwiek z okoliczności wyłączających tę odpowiedzialność. Odpowiedzialność ta jest przy tym niezależna od tego, czy zaległości z tytułu składek, których z powodu braku majątku spółki nie można wyegzekwować, powstały z przyczyn zawinionych czy też niezawinionych od członka zarządu (wyroki Sądu Najwyższego z dnia 17 października 2006 r., II UK 85/06, OSNP 2007 nr 21-22, poz. 328 i z dnia 2 października 2008 r., I UK 39/08, Monitor Prawa Pracy 2009 nr 5, s. 272). Pozytywne przesłanki odpowiedzialności członków zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością za zobowiązania składkowe (w związku z treścią art. 31 i art. 32 ustawy systemowej) to:

1) istnienie zaległości składkowej,

2) wykazanie bezskuteczności egzekucji przeciwko samej spółce i

3) powstanie zobowiązania składkowego w czasie pełnienia przez daną osobę obowiązków członka zarządu.

W rozpoznawanej sprawie nie budzi wątpliwości, że wszystkie te pozytywne przesłanki odpowiedzialności zostały spełnione. Odwołujący nie zakwestionował powstania zaległości składkowych Spółki za wskazane w decyzji okresy. Odwołujący nie kwestionował też bezskuteczności egzekucji, co do zaległości za okresy wykazane w spornej decyzji, wskazując jedynie, że w okresach objętych zaskarżoną decyzją nie był już członkiem zarządu. Wnioskodawca podnosił, że zrezygnował z pełnienia funkcji członka zarządu - wiceprezesa, z dniem 31 sierpnia 2004 r., po rozwiązaniu z nim umowy o pracę. Wnioskodawca wyjaśnił, że złożył rezygnację w formie pisemnej skierowaną zarówno do zarządu spółki, jak i do prezesa Rady Nadzorczej. Obie rezygnacje miał złożyć na ręce prezesa Rady Nadzorczej, którym w tym okresie był W. M..

Z ustalonych przez Sąd I instancji okoliczności faktycznych sprawy wynika, że odwołujący ponosi odpowiedzialność za zobowiązania tej spółki z tytułu nieopłaconych składek na rzecz ZUS, albowiem niewątpliwie pełnił on rolę członka zarządu spółki (...) sp. z o.o. w okresie od grudnia 2004r. do czerwca 2006r.

Podniesione w apelacji zarzuty, co do prawidłowości przeprowadzonego przez Sąd Okręgowy w niniejszej sprawie postępowania, są niezasadne. W ocenie Sądu Apelacyjnego, Sąd I instancji wyrokował po dokładnym i wnikliwym wyjaśnieniu okoliczności sprawy, w oparciu o materiał dowodowy, który ocenił nie przekraczając granic swobodnej oceny, o jakich mowa w art. 233 § 1 k.p.c.

Wskazać bowiem należy, że ocena sądu nie narusza zasady swobodnej oceny dowodów, jeżeli z zebranego materiału dowodowego wyprowadza on wnioski logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym. Takie działanie mieści się bowiem w przyznanych mu kompetencjach swobodnego uznania, którą z możliwych wersji uznaje za prawdziwą. Ramy swobodnej oceny dowodów zakreślone są zarówno wymaganiami prawa procesowego, jak i wymaganiami doświadczenia życiowego, regułami logicznego myślenia oraz pewnego poziomu świadomości prawnej, według których sąd w sposób bezstronny, racjonalny i wszechstronny rozważa materiał dowodowy jako całość, dokonuje wyboru określonych środków dowodowych i wążąc ich moc oraz wiarygodność odnosi je do pozostałego materiału dowodowego. Skuteczne postawienie zarzutu dotyczącego popadnięcia w sprzeczność istotnych ustaleń z treścią zebranego w sprawie materiału (art. 233 § 1 k.p.c.) wymaga wykazania uchybienia przez sąd zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego. Otóż to jedynie może być przeciwstawione uprawnieniu sądu do dokonywania swobodnej oceny dowodów. Nie jest bowiem wystarczające przekonanie strony o innej niż przyjął sąd wadze (doniosłości) poszczególnych dowodów i ich odmiennej ocenie niż ocena sądu. W sytuacji, gdy z określonego materiału dowodowego sąd wyprowadza wnioski logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym, jego ocena nie narusza reguł swobodnej oceny dowodów i musi się ostać, chociażby w równym stopniu, na podstawie tego materiału dowodowego, dawały się wysnuć wnioski odmienne.

Sąd Okręgowy prawidłowo ocenił zgromadzony w sprawie materiał dowodowy i słusznie nie dał wiary zeznaniom i twierdzeniom wnioskodawcy i świadka, jakoby M. P. w dniu 31 sierpnia 2004r. złożył pismo o rezygnacji z funkcji członka zarządu przewodniczącemu Rady Nadzorczej W. M., jak również odmówił wiary temu dokumentowi uznając, iż został on sporządzony na użytek przedmiotowej sprawy. Przeprowadzone przez Sąd Apelacyjny uzupełniające postępowanie dowodowe w postaci przesłuchania wnioskodawcy potwierdziło trafność ustaleń i wniosków Sądu I instancji. Wobec bowiem nie dających się wyjaśnić sprzeczności wynikających z zeznań świadka W. M., wyjaśnień wnioskodawcy oraz dokumentacji znajdującej się w aktach sprawy, co do okoliczności złożenia na ręce prezesa Rady Nadzorczej w dniu 31 sierpnia 2004 r. obydwu rezygnacji wnioskodawcy z funkcji członka zarządu, skierowanych do przewodniczącego Rady Nadzorczej, jak i zarządu spółki, w pełni zasadne jest uznanie, że do złożenia tych rezygnacji w ogóle nie doszło. Pismo o rezygnacji wnioskodawcy kierowane do przewodniczącego Rady Nadzorczej opatrzone datą 31 sierpnia 2004r. nie stanowi wiarygodnego dowodu i z tego względu, że zostało złożone dopiero w toku postępowania wszczętego przez organ rentowy w przedmiocie odpowiedzialności członków zarządu spółki za zobowiązania składkowe. W rzeczywistości M. P. po dniu 31 sierpnia 2004r. nadal pełnił funkcję członka zarządu, pomimo rozwiązania z nim umowy o pracę ze (...) z o.o. Potwierdzają to również dokumenty podpisane przez niego, jako członka zarządu spółki, już po dacie jego rzekomej rezygnacji z tej funkcji. Wnioskodawca podpisywał, jako członek zarządu, wniosek kierowany do Sądu Gospodarczego w przedmiocie ogłoszenia upadłości, złożony w dniu 15 września 2004r. Odwołujący brał czynny udział w postępowaniu upadłościowym toczącym się po rzekomej rezygnacji z funkcji członka zarządu, uczestniczył w posiedzeniu, podał się za członka zarządu, nie powiadomił Sądu Gospodarczego jakoby miał złożyć jakakolwiek rezygnację z tej funkcji, a nawet w toku tego postępowania złożył zeznania, jako członek zarządu Spółki w dniu 14 października 2004 roku. Poza tym wnioskodawca podpisał szereg dokumentów i wniosków złożonych do Sądu Rejestrowego, w przedmiocie zmian danych podmiotu przez niego reprezentowanego, jako członek zarządu. Nadto, składał wnioski w przedmiocie nabycia udziałów spółki przez wnioskodawcę i W. M. w dniu 13 grudnia 2004 r., podpisując dokumenty również jako członek zarządu.

Niezależnie od powyższego, nawet gdyby uznać, że w dniu 31 sierpnia 2004r. M. P. zrezygnował z funkcji członka zarządu spółki i rezygnacja wnioskodawcy skierowana do zarządu Spółki, doszła do adresata, który miałby możliwość zapoznania się z jej treścią, to oświadczenie to jest nieskuteczne w świetle prawa, albowiem zostało złożone niewłaściwemu podmiotowi i nie mogło doprowadzić do wygaśnięcia mandatu.

Zgodnie z treścią art. 202 § 5 k.s.h. do złożenia rezygnacji przez członka rządu stosuje się odpowiednio przepisy o wypowiedzeniu zlecenia przez przyjmującego zlecenie. Jednocześnie art. 210 § 1 k.s.h. stanowi, że w umowie między spółką a członkiem zarządu oraz w sporze z nim spółkę reprezentuje rada nadzorcza lub pełnomocnik powołany uchwałą zgromadzenia wspólników.

Dopuszczając rezygnację, jako jeden ze sposobów wygaśnięcia mandatu, ustawodawca wskazał, że rezygnacja musi zostać skierowana do właściwego podmiotu. W przypadku, gdy organem powołującym zarząd jest rada nadzorcza, to jej należy zakomunikować treść rezygnacji, jeżeli natomiast w spółce nie działa rada nadzorcza, a członków zarządu wybiera zgromadzenie wspólników należy przyjąć, że skuteczne złożenie rezygnacji wymaga dotarcia oświadczenia do tego ostatniego organu spółki, czyli organem właściwym jest zgromadzenie wspólników. Należy przy tym zauważyć, że powzięcie wiadomości o rezygnacji przez wszystkich wspólników nie jest tożsame z powzięciem o tym wiadomości przez spółkę. Prawidłowe złożenie oświadczenia o rezygnacji na zgromadzeniu wspólników daje temu organowi możliwość natychmiastowego powołania nowego członka zarządu. Takiej możliwości nie daje powiadomienie wspólników. Stąd oświadczenie o rezygnacji z funkcji członka zarządu, M. P. winien złożyć zgromadzeniu wspólników, jako że zgromadzenie wspólników spółki (...) było uprawnione do powoływania członków zarządu. W niniejszej sprawie skarżący nie powiadomił o swojej rezygnacji zgromadzenia wspólników i nie zamierzał tego uczynić.

W świetle cytowanego wyżej art. 210 § 1 k.s.h., zarząd nie może reprezentować spółki w czynnościach z członkiem zarządu i to niezależnie od obowiązującego w spółce sposobu reprezentacji. Z przepisu tego wynika również, że oświadczenie woli rezygnującego członka zarządu nie może być złożone zgodnie z ogólnymi zasadami reprezentacji biernej spółki, określonymi w art. 205 § 2 k.s.h., który stanowi, że oświadczenia składane spółce oraz doręczenia pism spółce mogą być dokonywane wobec członka zarządu lub prokurenta. A zatem rezygnacja z członkostwa w zarządzie staje się skuteczna z chwilą gdy doszła do podmiotu, któremu winna być złożona, w taki sposób, że mógł zapoznać z jego treścią (art. 61 k.c.). Podkreślić również należy, że skuteczność rezygnacji nie zależy też od wykreślenia członka zarządu z rejestru, przepisy te w tym zakresie mają bowiem charakter wyłącznie deklaratoryjny. Kserokopia pisma M. P. adresowana do (...) sp. z o.o., obejmująca jego rezygnację z pełnienia funkcji członka zarządu wskazuje, że zamierzał on powiadomić spółkę o swojej rezygnacji zgodnie z zasadą reprezentacji biernej spółki, która nie ma zastosowania w takim wypadku. A więc rezygnacja wnioskodawcy została złożona w sposób niewłaściwy. Poza tym brak jest jakiegokolwiek potwierdzenia, że rezygnacja ta rzeczywiście dotarła do Spółki, w sposób umożliwiający zarządowi zapoznanie się z jej treścią. Stanowisko takie zajął również Sąd Rejestrowy w sprawie M. P., uznając, iż do czasu uprawomocnienia się postanowienia o rozwiązaniu Spółki, tj. do 4 kwietnia 2007r. M. P. był członkiem zarządu tej spółki, zaś postanowieniem z dnia 9 października 2007r. Sąd Rejestrowy wykreślił zarząd spółki i wpisał likwidatorów w osobach M. P. i J. B. (1) jako, że likwidatorami są członkowie ostatniego zarządu (art. 276 § 1k.s.h.). Przedłożona zatem, kserokopia dokumentu o rezygnacji z funkcji członka zarządu skierowana do (...) czy to z adnotacją o jej doręczeniu, czy to bez nie może stanowić podstawy do zwolnienia wnioskodawcy z tej funkcji.

Reasumując stwierdzić należy, że w spornym okresie, w którym powstały zaległości wobec ZUS i stały się wymagalne, M. P. piastował funkcję członka zarządu spółki i okoliczność ta nie budzi żadnych wątpliwości Sądu. Tym samym w sprawie zostały spełnione wszystkie przesłanki obciążenia skarżącego odpowiedzialnością za zobowiązania (...) Sp. z o.o.

W tym stanie rzeczy, podzielając w pełni stanowisko Sądu Okręgowego i nie znajdując podstaw do uwzględnienia apelacji, Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. orzekł, jak w sentencji swojego wyroku.